

**BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE
PREDSTAVNIČKI / ZASTUPNIČKI DOM
DOM NARODA**

Zajednička komisija za odbranu i sigurnost BiH
Zajedničko povjerenstvo za odbranu i sigurnost BiH

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ
ДОМ НАРОДА**

Зјадничка комисија за одбрану и безбједност БиХ

Broj/Број: 03/1-50-1-5 /07
Sarajevo/Сарајево, 18.7.2007.

BOSNA I HERCEGOVINA PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE SARAJEVO			
PRIMLJENO: 20-07-2007			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Fašni broj	Broj priloge

- Članovima Zajedničkog povjerenstva za odbranu i sigurnost BiH
- Kolegijima Zastupničkog doma i Doma naroda PSBiH
- OESS Misiji u BiH

PREDMET: Izvješće o posjetu Skupštini i institucijama obrane i sigurnosti Republike Crne Gore

U razdoblju od 15. do 18. svibnja 2007. članovi Zajedničkog povjerenstva za odbranu i sigurnost BiH (u daljnjem tekstu: ZP) posjetili su Skupštinu i institucije obrane i sigurnosti Republike Crne Gore. Izaslanstvo ZP-a predstavljali su: Branko Zrno - predsjedatelj, Slobodan Šaraba- zamjenik predsjedatelja, Adem Huskić, Drago Kalabić, Jozo Križanović i Hazim Rančić - članovi ZP-a, Dragica Hinić - tajnica i Željko Grubešić - stručni savjetnik.

S izaslanstvom su putovali g. Cristian Haupt i Rodolphe Oberle iz OESS Misije u BiH.

Posjet Crnoj Gori realiziran je uz potporu OESS Misije u BiH.

16. svibnja

Izaslanstvo ZP-a posjetilo je Skupštinu Repulike Crne Gore. Tom prilikom razgovarali su s predstavnicima skupštinskih tijela.

- Sastanak s članovima Odbora za sigurnost i odbranu

Dragan Kujović, predsjednik Odbora, i pet članova Odbora upoznali su članove ZP-a o radu Odbora. U svojem je uvodnom izlaganju g. Kujović izrazio zadovoljstvo zbog posjeta članova ZP-a Crnoj Gori. Istaknuo je da su programom rada, djelokrugom aktivnosti i poslovníkom definirane nadležnosti Odbora. Posebno je aktualna rasprava o donošenju Ustava Crne Gore, Zakona o obrani i vojsci Crne Gore, rješavanju problema viška streljiva, ubojitih sredstava i zastarjele opreme. Izraženi su i problemi s materijalnim položajem i obrazovnom strukturom djelatnog sastava Vojske Crne Gore.

Nakon uvodnih informacija o stanju u sektoru obrane i sigurnosti Crne Gore, Branko Zrno je pozdravio domaćine u ime članova ZP-a i Parlamentarne skupštine BiH. Članovi ZP-a su upoznali nazočne članove Odbora o nadležnostima ZP-a i aktualnostima u sektoru obrane i sigurnosti u BiH. Razmijenjena su mišljenja o brojnim pitanjima koja utječu na stanje sigurnosti dviju zemalja, kao što su borba protiv terorizma i organiziranog kriminala, stanje na granicama, izradba legislative, uloga parlamentaraca u rješavanju problema s kojima se suočavaju institucije i ministarstva nad kojima imaju ulogu parlamentarnog nadzora.

Zaključeno je nužnim razmjenjivati iskustva i mišljenja o aktivnostima bitnim za održanje stabilnog okružja u regiji, a posebice među susjednim zemljama.

- Potpredsjednik Skupštine R. Crne Gore Rifat Rastoder, u ime predsjednika Skupštine i njegovih suradnika, pozdravio je članove ZP-a. Upoznao ih je o aktualnostima u radu Skupštine, o radu radnih tijela, o problemima nedostatka osoblja stručnih službi, o aktualnoj raspravi o Prijedlogu ustava Crne Gore i Zakona o praznicima, te o naporima koji se čine da bi nakon usvajanja Ustava krenula izrada brojnih zakonskih rješenja potrebnih za funkcioniranje vlasti R. Crne Gore. Obnova nezavisnosti u punom smislu, te priključenje europskim i euroatlanskim asocijacijama zahtijeva brojne reforme, što je proces koji se ne smije provoditi polovičnim rješenjima. Članovi ZP-a su s g. Rifatom Rastoderom razgovarali o brojnim pitanjima, posebice o onima koji mogu pridonijeti unapređenju bilateralnih odnosa i rješavanju jednoga broja otvorenih pitanja.

- Sastanak s članovima Odbora za međunarodne odnose i europske integracije

- Predsjednik Odbora Miodrag Vuković, s četiri člana Odbora, u svojem je uvodnom dijelu istaknuo važnost brojnih pitanja koja su došla u središte pozornosti nakon 21. svibnja 2006. Težište rada Skupštine R Crne Gore je pronalaženje modaliteta za jačanje državnih institucija, aktivno sudjelovanje i priključenje europskim i euroatlanskim institucijama, te provođenje javne rasprave o Ustavu R Crne Gore. U Crnoj Gori postoje strukture koje blokiraju reformske procese i tome treba naći adekvatan i na demokratskim načelima utemeljen odgovor, naglasio je Vuković. Odnose sa susjednim zemljama članovi Odbora cijene dobrima. Bilateralni odnosi s BiH su u stalnoj uzlaznoj liniji. Ima jedan broj otvorenih pitanja koja se mogu i moraju rješavati. To se prije svega odnosi na definiranje državne granice na pojedinim dijelovima.

Branko Zrno upoznao je članove Odbora o prilikama u sektoru obrane i sigurnosti. Slobodan Šaraba aktualizirao je otvorena pitanja glede korištenja hidroenergetskih potencijala, te sve izraženijih zahtjeva građana Crne Gore za naknadom za potopljeno zemljište oko HE Trebinje.

Razgovarano je i o nužnosti jačanja stručnih službi u parlamentima, a koje trebaju pratiti put k europskim i euroatlanskim integracijama.

- Sastanak s članovima Odbora za ljudska prava i slobode

Koča Pavlović, predsjednik Odbora, upoznao je članove ZP-a o radu Odbora i stanju ljudskih prava i sloboda u Crnoj Gori. Posebice je istaknuo nužnost suočavanja s prošlošću i personaliziranja odgovornosti onih koji su utjecali na narušavanje dobrosusjedskih odnosa između dviju zemalja. Adem Huskić aktualizirao je pitanje 87 nestalih osoba – građana BiH, nestalih na teritoriju Crne Gore u razdoblju 1992.-1995. (u tijeku je sudski postupak). Koča Pavlović i članovi Odbora objasnili su u kojoj je fazi postupak rješavanja ovoga zahtjeva i na koji bi se način trebao riješiti problem nestalih građana BiH. Neupitna je potpora demokratske javnosti i članova Odbora u rasvjetljavanju sudbine građana BiH, naglasio je Pavlović.

Predmetom razgovora bila su i druga pitanja iz domene ljudskih prava i sloboda, a što u konačnici može pridonijeti unapređenju bilateralnih odnosa između dviju zemalja.

- Sastanak sa Savjetom za građansku kontrolu rada policije

Članovi Savjeta upoznali su članove ZP-a o nadležnostima i programskim aktivnostima Savjeta. Predsjednik Đoko Jočić i članovi Savjeta su vrlo otvoreno govorili i o problemima s kojima se suočavaju u radu. Dio problema u radu policije su locirali i prezentirali Skupštini Crne Gore i javnosti. Imali su i osobnih problema i prijetnji nakon inzistiranja na rasvjetljavanju nepravilnosti u radu policije i prezentiranju javnosti. I taj detalj smatraju neminovnim u svojoj zadaći. Iznenađuje ih što je, i nakon svih procesa koji su obuhvatili reformu policije, nedodirljivost pojedinih osoba iznenađujuća i na koncu otegotna okolnost koja koči one što su odlučni ustrajati u oblikovanju daleko manjeg sastava policije Crne Gore. Članovi Savjeta zabrinuti su i zbog materijalnog položaja policije, jer smatraju da može dovesti do anomalija i nezadovoljstva, a samim tim i do korupcije među onima koji se bore da je suzbiju.

17. svibnja

Članovi ZP-a posjetili su Upravu policije, Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo obrane Crne Gore.

- Uprava policije Crne Gore

Ravnatelj policije Veselin Veljović prezentirao je rad Uprave policije i policije Crne Gore u cjelini. Uprava policije je posebno tijelo državne uprave. Nakon obnove državnosti imali su brojne obveze u reformi policijskih struktura. Polazna opredjeljenja za reformu bila su: unutarnji preustroj, nova sistematizacija, profesionalnost u radu na terenu i s građanima.

Problemi u radu policije u protekloj godini bili su vezani uz izradbu novih zakonskih rješenja, male plaće uposlenih, otpuštanje prekobrojnih (broj policajaca smanjen je s 30.000 na oko 5.100). Činjenica je da je bilo grešaka u svezi s procedurom za prijam ljudstva i loših kadrovskih rješenja, što je stvaralo dodatne probleme.

Kada je u pitanju parlamentarni nadzor nad radom policije Crne Gore, Veselin Veljović istaknuo je da su učinjeni određeni pomaci. Suradnja u regiji među policijskim strukturama je sve bolja, i to na konkretnim zadacima. Zajednički provedene operativne aktivnosti na terenu rezultirale su uspjesima i jačanjem međusobnog povjerenja, što je u ovom trenutku jako bitno za regiju.

Razvijena je i veoma dobra suradnja s Graničnom policijom, Sipom, NCB Interpolom i Ministarstvom sigurnosti BiH.

Borba protiv terorizma i organiziranog kriminala, depolitizirane policijske strukture, suradnja sa strukturama koje imaju ulogu civilnog i demokratskog nadzora, povećanje životnog standarda uposlenih te razvijanje povjerenja građana u policiju, posebice u zajednici - prioriteti su u radu Uprave policije R. Crne Gore.

U tijeku su aktivnosti kontroliranja odgovornost, poštivanja hijerarhije, razgraničenja nadležnosti s MUP-om i javnom upravom R. Crne Gore.

Ravnatelj Veljović posebice je naglasio opredjeljenje Uprave policije u rješavanju problema nabave potrebne tehničke opreme, što bi bilo posebno važno za granične prijelaze sa susjednim zemljama,

Članovi ZP-a su nakon uvodnog dijela vodili zanimljiv razgovor s ravnateljem Veljovićem. Upoznali su ga o aktualnostima u svezi s reformom sektora obrane i sigurnosti. Posebno su se osvrnuli na reformu policije, legislativu i veoma uspješnu suradnju s Ministarstvom obrane BiH i agencijama Ministarstva sigurnosti BiH.

Iskustva iz BiH bila su veoma zanimljiva za domaćine, tako da je vođena rasprava pokazala kako nema alternative za razgovore i razmjenu mišljenja u regiji.

Slobodan Šaraba aktualizirao je probleme na koje nailaze građani BiH tijekom turističke sezone, a koji se odnose na dugo čekanje na ulazak u Crnu Goru na graničnim prijelazima koje kontrolira Granična policija Crne Gore. Sugerirao je ravnatelju Veljoviću pojednostavljenje procedura za prelazak granice prije turističke sezone, što bi imalo velikog učinka na putnim komunikacijama, a i kod građana BiH koji gravitiraju prema Crnoj Gori razvilo bi sasvim drugačije raspoloženje i otklonilo nerijetke nesporazume.

- Ministarstvo unutarnjih poslova R. Crne Gore

Pomoćnica ministra Nada Vukanić upoznala je članove ZP-a o tijeku reforme sektora sigurnosti u Crnoj Gori, o radu ministarstva, o zakonskoj regulativi i funkcionalnim odnosima između Uprave policije i MUP-a.

Posebice se osvrnula na odredbe Zakona o policiji i Zakona o državnoj upravi koji definiraju ulogu parlamentarnog nadzora nad sektorom sigurnosti. MUP godišnje dostavlja informaciju o svome radu Odboru za sigurnost i obranu i Skupštini R. Crne Gore.

Članovi ZP-a razmijenili su mišljenje s gđom. Vukanić o radu Policijske akademije, o radu policajaca u zajednici, o radu privatnih zaštitarskih tvrtki, o načinu provođenja sigurnosnih provjera, o eventualnoj izradbi zakona o lustraciji i o ulozi medija u prezentiranju rada sektora sigurnosti. Problemi o kojima se razgovaralo u biti su slične naravi i putevi za njihovo rješavanje su u okvirima poznatim u objema državama. Razgovarano i o suradnji parlamenata i predstavnika sektora obrane i sigurnosti s predstavnicima međunarodne zajednice u BiH i Crnoj Gori.

- Ministarstvo obrane R Crne Gore

Pomoćnik ministra obrane Ljubiša Perović i admiral Dragan Samardžić primili su izaslanstvo ZP-a. Informirali su ih o šestomjesečnom radu MO, o rješavanju aktualnih problema s viškom naoružanja i vojne opreme, o regionalnoj i bilateralnoj suradnji s predstavnicima MOBiH. Posebice su se osvrnuli na programe koje realiziraju s NATO-om kroz program Partnerstvo za mir. Projicirana je struktura vojske i MO R. Crne Gore, gdje je predviđeno da vojska broji 2.400, a MO oko 260 ljudi. Ukupno je predviđeno da Vojska i MO R Crne Gore imaju oko 2.660 pripadnika.

Prezentacijski dokument za program Partnerstvo za mir predan je NATO-u. Nova struktura vojske koncipirana je prema definiranim sigurnosnim izazovima. U opremi Vojske CG nisu predviđena oklopna borbeno sredstva, zrakoplovi te minolovci, raketni i torpedni čamci. U realiziranju programa s NATO-om, primarna zadaća Vojske Crne Gore je monitoring Jadranskog mora. Slika s radara je jedan od najbitnijih segmenata u razvijanju standarda i međuoperabilnosti s NATO-om.

Problemi se javljaju i u rješavanju naslijeđenih viškova u opremi i ljudstvu, niskim plaćama uposlenih, realizaciji programa prekvalifikacije ljudstva, te u čuvanju lokacija koje za Vojsku Crne Gore više nisu perspektivne.

Višak naoružanja, eksplozivnih i ubojitih sredstava rješava se u suradnji s UNDP-jem i OESS Misijom u Crnoj Gori. Trenutačno je u izradbi plan smanjenja teškog naoružanja, a sredstva koja prikupljaju prodajom ulazu u programe prekvalifikacije ljudstva i stvaranja uvjeta za bolji rad.

U radu MO Crne Gore trenutačno su prioritetni izradba zakonskih rješenja, izradba strategije nacionalne sigurnosti, izradba prijedloga zakona o vojsci, struktuiranje prporočuna prema NATO standardima, povećanje plaća uposlenih za 20 %, kao i profesionalizacija vojske s educiranim osobljem. Za potrebe vojske godišnje izdvajaju 2, 04 GDP-a, što je oko 41 milijuna eura. U sadašnjoj fazi reforme konzultiraju NATO i DCAF u Ženevi. Postoje problemi i u prijmu djelatnih vojnika zbog maloga odziva na objavljene natječaje. U pitanju su materijalne prilike koje u ovom trenutku demotiviraju za odabir poziva djelatnog vojnika.

Razgovarano je o stanju reforme sektora obrane i sigurnosti u BiH, o zakonskim rješenjima, o ulozi parlamentarnog nadzora, o tranziciji, o izdvajanjima za potrebe obrane, o mogućnostima suradnje kroz NATO programe i o nužnosti osmišljavanja bilateralne suradnje. Bilateralni kontakti nemaju alternative jer su slični problemi u tranziciji.

U razgovoru s predstavnicima MO Crne Gore aktuelizirana su brojna pitanja u regiji koja bi na toj osnovi i trebalo rješavati.

ZAKLJUČCI

1. Posjet Skupštini i institucijama obrane i sigurnosti R. Crne Gore bio je koristan i protekao je u prijateljskom ozračju. Razmijenjena su mišljenja o brojnim pitanjima, prije svega o onima koja se odnose na rad radnih tijela dvaju parlamenata, na ulogu parlamentarnog nadzora nad sektorom obrane i sigurnosti.
2. Pitanja o kojima se razgovaralo pokazala su kako su problemi koje treba rješavati uglavnom regionalni, te ih treba otklanjati u sve osmišljenijim programima suradnje na svim razinama.
3. O nekim otvorenim bilateralnim pitanjima spomenutim u razgovoru bit će informirana nadležna ministarstva, kako bi što prije bili riješeni i tako ojačani bilateralni odnosi dviju

zemalja. To se prije svega odnosi na inicijative Adema Huskića i Slobodana Šarabe, a što je konstatirano u Informaciji.

4. Ministarstvo obrane BiH i Ministarstvo sigurnosti BiH bit će informirani o detaljima posjeta bitnim za suradnju s nadležnim ministarstvima u Crnoj Gori.

